

Súd: Okresný súd Trenčín
Spisová značka: 6PP/129/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3121010543
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 07. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Fiala
ECLI: ECLI:SK:OSTN:2021:3121010543.1

Uznesenie

Okresný súd Trenčín v trestnej veci odsúdeného Y. P., nar. XX. XX. XXXX v Z., trvale bytom Y. XXX, t. č. v ÚVV a ÚVTOS Ilava, o návrhu odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, na verejnom zasadnutí konanom v ÚVV a ÚVTOS Ilava dňa 29. júla 2021, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Fialu a prísediacich Violy Bakošovej a Vincenta Bezdedu takto

rozhodol:

Podľa § 66 ods. 1, ods. 2 a § 67 ods. 1 Tr. zákona v spojení s § 415 ods. 1 Tr. poriadku sa odsúdený Y. P., nar. XX. XX. XXXX, podmiennečne prepúšťa z výkonu trestu odňatia slobody uloženého mu rozsudkom Okresného súdu Trenčín sp. zn. 2T/8/2011 zo dňa 04. 03. 2011 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 23To/31/2011 zo dňa 12. 05. 2011.

Podľa § 68 ods. 1 Tr. zákona určuje odsúdenému skúšobnú dobu v trvaní 5 (päť) rokov.

odôvodnenie:

Okresnému súdu Trenčín bol doručený návrh odsúdeného na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

Zo skráteného výpisu klienta a z priloženého rozhodnutia súd zistil, že odsúdený vykonáva trest odňatia slobody vo výmere 14 rokov, so zaradením na výkon trestu do ústavu so stredným stupňom stráženia, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Trenčín sp. zn. 2T/8/2011 zo dňa 4.3.2011 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Trenčín sp.zn. 23To/31/2011 zo dňa 12.5.2011, pre obzvlášť závažný zločin vraždy v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 k § 145 ods. 1, ods. 2, psím. c) Tr. zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Tr. zákona, na ktorého výkon nastúpil dňa 12.5.2011 a ktorý po započítaní doby väzby (8.7.2010 - 12.5.2011) má predpokladane vykonať dňa 8.7.2024. Vyššie uvedenými rozhodnutiami bol odsúdenému zároveň uložený ochranný dohľad v trvaní 1 rok.

Lehota na podanie návrhu o podmiennečné prepustenie odsúdenému plyní podľa skráteného výpisu klienta od dňa 8.1.2011.

V zaslanom hodnotení na odsúdeného ústav uviedol, že: „Odsúdený bol dodaný do výkonu väzby dňa 12.07.2010 do Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby Hava. Dňa 12.05.2011 bol ukončený výkon väzby menovanému právoplatným rozhodnutím Okresného súdu Trenčín s nariadením výkonu trestu odňatia slobody v ústave so stredným stupňom stráženia. Po absolvovaní nástupného oddielu dňa 07.06.2011 bol umiestnený do oddielu s diferenciačnou skupinou C. Svojím pozitívnym prístupom k riadnemu výkonu trestu odňatia slobody a plnením svojich povinností a zákazov bol dňa 23.09.2011 umiestnený do oddielu s diferenciačnou skupinou B. Dňa 15.01.2021 bol menovaný na základe avizovaného záujmu podania návrhu na podmiennečné prepustenie a predpokladaného odporúčania odsúdeného zo strany ústavu, zaradený do výstupného oddielu, kde sa nachádza dodnes.

Správanie a vystupovanie počas celého obdobia výkonu väzby a výkonu trestu odňatia slobody bolo na požadovanej úrovni s ojedinelými drobnými nedostatkami. Odsúdený zachováva zásady slušného správania a vystupovania voči osobám, s ktorými prichádza do styku. Povinnosti vyplývajúce z ústavného poriadku plní bez nedostatkov, nariadenia príslušníkov rešpektuje. Poriadok v osobných veciach si udržiava. Zásady kolektívnej a osobnej hygieny dodržiava. V kolektíve odsúdených je bezkonfliktný. Postoj k trestnej činnosti možno označiť za kritický, konanie priznáva, uvedomuje si zodpovednosť za svoje konanie, s dĺžkou trestu je vyrovnaný. Menovanému bola doposiaľ osemkrát udelená disciplinárna odmena za dlhodobé pozitívne výsledky dosahované pri plnení pracovných povinností. Disciplinárny trest mu nebol uložený. Dňa 18.01.2021 bol zaradený do Základného resocializačného a výchovno- vzdelávacieho programu, ktorý úspešne absolvoval. Jeho dochádzka bola pravidelná, keď mohol, tak bol prítomný. Na skupine patril k najaktívnejším členom. Jeho príspevky boli pre skupinu prínosom. Pracoval s primeraným záujmom o preberané témy. Počas umiestnenia vo výstupnom oddiele mu bolo schválené povolenie na opustenie ústavu v sprievode príslušníka za účelom vybavovania dokladov. Odsúdenému sa podarilo vybaviť si platný občiansky preukaz. Počas opustenia ústavu sa zároveň uskutočnil nákup v obchode s cieľom precvičenia a obnovenia si finančnej gramotnosti v reálnych podmienkach (narábanie s finančnou hotovosťou). Menovaný bezproblémovo dodržal podmienky a povinnosti súvisiace s udelením povolenia.

Voľný čas trávi aktívne a zmysluplne najmä čítaním dostupnej tlače, sledovaním televízneho vysielania, počúvaním hudby, hraním spoločenských hier a pravidelnou účasťou na vychádzkach. Fond ústavnej knižnice využíva pravidelne. Odsúdený bol v minulosti členom \Jiruerých záujmových krúžkov: počítačový, šachový, biblická škola, čitateľský. Aktuálne je členom šachového a chovateľského krúžku. Pravidelne sa zúčastňuje organizovaných aktivít v rámci ústavu (prednášky, kvízy, kultúrno-zábavná činnosť, osvetová aktivita). Taktiež vytvára a organizuje rôzne aktivity pre odsúdených. Ďalších odborných aktivít sa zúčastňuje aj počas umiestnenia vo výstupnom oddiele.

Menovaný bol počas výkonu trestu odňatia slobody zaradený postupne na viacerých pracoviskách v ústave, kde si svoje povinnosti plnil zodpovedne. Aktuálne je dlhodobo zaradený na pracovisko Drevozvýroby, kde si taktiež svoje povinnosti plní zodpovedne. Na pracovisku je nekonfliktný, prácu si nevyberá, pracuje zodpovedne. Menovaný sa aktívne podieľa na výkone prác pre ústav v rámci činnosti pre všeobecný rozvoj osobnosti odsúdeného a to na pomocných upratovacích a čistiacich prácach v rámci sektora a cely.

Odsúdený je slobodný, bezdetný, bez partnerského vzťahu. Sociálne väzby udržiava veľmi sporadické, výhradne prostredníctvom korešpondencie (blahoželania k sviatkom). Vzhľadom k fyzickému veku, povahe menovaného a skutočnosti, že nemá ženu/partnerku, deti, rodičova vzťah s bratom je poznačený trestným činom možno konštatovať, že sociálny kontakt je primeraný i keď by mohol byť intenzívnejší, avšak možno badať, že skutok mal vplyv na sociálne vzťahy. Počas kontaktu menovaný dodržiava zásady slušnosti a korektnosti. Počas umiestnenia vo výstupnom oddiele je vedený sociálnym pracovníkom, psychológom, pedagógom, ako aj ďalším personálom v možnostiach plynulého prechodu do občianskeho života v čom je primerane aktívny. Odsúdený má reálny a racionálny cieľ vyhnúť sa ďalším nezhodám s bratom, nájsť si prácu s ubytovaním najlepšie ešte počas výkonu trestu odňatia slobody a dom, kde predtým býval a vlastní ho predať. Možno uviesť, že si odsúdený snaží aj počas umiestnenia vo výstupnom oddiele aktívne vytvárať vhodné pozitívne podmienky po prepustení.

Odsúdený z hľadiska komplexnosti plní stanovené ciele v programe zaobchádzania v plnom rozsahu najmä v ostatnom období. Ide o odsúdeného s bezkonfliktným, vzorným správaním, kritickým postojom k spáchanej trestnej činnosti, ako aj uvedomovaním si následkov svojho konania. Menovaný je prvýkrát vo výkone trestu odňatia slobody a má nariadený ochranný dohľad v trvaní jedného roku. Menovaný má nariadené aj protialkoholické ochranné liečenie ambulantnou formou, ktoré chce vo vlastnom záujme úspešne absolvovať. Odsúdený vyjadruje svoj cieľ viesť riadny život po prepustení. Zároveň je nutné poukázať na bezproblémové absolvovanie Základného resocializačného a výchovno-vzdelávacieho programu v rámci umiestnenia vo výstupnom oddiele.

Resocializačná prognóza je hodnotená ako menej priaznivá na základe stredného rizika recidívy trestnej činnosti.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti možno konštatovať, že odsúdený preukazuje splnenie podmienok na podmiennečné prepustenie a odporúčam jeho podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.“

Z odpisu registra trestov a z obsahu spisu vyplynulo, že v prípade odsúdeného sa jedná o prvotrestanú osobu.

Zástupca ÚVTOS Dubnica nad Váhom na verejnom zasadnutí uviedol, že od vypracovania hodnotenia u odsúdeného nedošlo k žiadnej zmene.

Odsúdený na verejnom zasadnutí uviedol: „Podal som si žiadosť, nakoľko už tri štvrtiny som už odsedel, podmienky na podmienené prepustenie som splnil. Po prepustení by som chcel pracovať, mám už veľa rokov, ale som zdravý. Mám asi 30 rokov odrobených, ak chcem mať slušný dôchodok, musím ešte robiť, pani kurátorka mi aj zháňa prácu. Som prvýkrát trestaný, spravil som obrovskú hlúposť, je mi to stále ľúto. Určite chcem, aby vzťahy boli dobré, mám rodinný dom aj s bratom, ale nemáme tam plot, preto tam nechcem ísť, aby sa náhodou niečo, viete. Pani kurátorka mi vybavila nejakú dobrú ubytovňu, pokiaľ ten dom nepredám, zatiaľ by som chcel pracovať. Máme teraz už aj dobré vzťahy, ale pre istotu radšej nechcem bývať tam kde brat. Pokiaľ budem mať v živote ešte šťastie, tak by som si chcel ešte nájsť nejakú ženu mne primeranú.“

Uznesením Okresného súdu Trenčín sp. zn. 1Nt/88/2019 zo dňa 11. 12. 2019 bolo odsúdenému zmene ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou na formu ambulantnú.

Prokurátorka OP právom konečného návrhu uviedla: „Neodporúčam prepustiť odsúdeného, vzhľadom na to, aj keď mal pozitívnu správu, resocializačná prognóza je hodnotená ako menej priaznivá na základe recidívy trestnej činnosti a nie je možné predpokladať, že v budúcnosti povedie riadny život i vzhľadom na závažnosť trestného činu.“

Odsúdený právom konečného návrhu uviedol: „Pokiaľ tú šancu nedostanem, ťažko môžem nejak inak dokázať, že tú šancu si zaslúžim. Ja som ľuďom vonku zle nerobil a nikdy ani nebudem, spravil som to len raz, či už si odsedím celý trest alebo budem podmienené prepustený, nikdy to nespravím. Čo sa týka mojej osobnosti, som tu 11 rokov, sú tu myslím študovaný psychiatri, pedagógovia, sociálni pracovníci, ktorí poznajú moje správanie a moju osobnosť. Oni ma asi posúdili tak, preto nesúhlasím s tým, že budem niečo zlé vonku robiť.“

Podľa § 415 ods. 1 Tr. poriadku o podmienenom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody rozhoduje súd na návrh prokurátora, riaditeľa ústavu na výkon väzby alebo riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom sa trest vykonáva, záujmového združenia občanov alebo na návrh odsúdeného na verejnom zasadnutí. Ak bol návrh odsúdeného o podmienené prepustenie zamietnutý, môže ho odsúdený opakovať až po uplynutí jedného roka a ak ide o odsúdeného na dvadsaťpäť rokov alebo na doživotie, po uplynutí troch rokov od zamietnutia okrem prípadu, že návrh bol zamietnutý len preto, že ho odsúdený podal predčasne.

Podľa § 66 ods. 1 Tr. zákona súd môže odsúdeného podmienené prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a

a) ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody,

b) ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody,

c) ak ide o osobu odsúdenú za zločin, ktorá nebola pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody po výkone polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody; súd zároveň nariadi kontrolu technickými prostriedkami.

Podľa § 66 ods. 2 Tr. zákona pri rozhodovaní o podmienenom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Podľa § 66 ods. 3 Tr. zákona ak odsúdený má vykonať viac trestov odňatia slobody, odsúdený môže byť podmienené prepustený najskôr po výkone súčtu pomerných častí uložených trestov podľa ods. 1 písm. a) až c), § 67 ods. 1 a 2 a celého zvyšku trestu podľa § 68 ods. 2.

Podľa § 66 ods. 4 Tr. zákona ak ide o podmienené prepustenie podľa ods. 1 písm. c), kontrolu technickými prostriedkami možno skončiť najskôr po uplynutí doby, ktorá zodpovedá dvom tretinám uloženého nepodmieneného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmieneného trestu odňatia slobody.

Podľa § 67 ods. 1 Tr. zákona osoba odsúdená za obzvlášť závažný zločin alebo osoba odsúdená na trest odňatia slobody podľa § 47 ods. 2 okrem osoby odsúdenej na doživotie môže byť podmienené prepustená až po výkone troch štvrtín uloženého trestu odňatia slobody.

Podľa § 68 ods. 1 Tr. zákona pri podmienenom prepustení súd určí skúšobnú dobu na jeden rok až sedem rokov; skúšobná doba sa začína podmieneným prepustením odsúdeného. Súd môže zároveň nariadiť probačný dohľad nad odsúdeným vo výmere do troch rokov a ustanoví mu primerané obmedzenia alebo povinnosti uvedené v § 51 ods. 3 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2005/300/20190801.html>> a 4. <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2005/300/20190801.html>> Ak ide o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody na dvadsaťpäť rokov alebo na doživotie, súd určí skúšobnú dobu na desať rokov a súčasne nariadi probačný dohľad nad odsúdeným vo výmere do piatich rokov a ustanoví mu primerané obmedzenia alebo povinnosti uvedené v § 51 ods. 3 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2005/300/20190801.html>> a 4. <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2005/300/20190801.html>> Podmienené prepustený je povinný podrobiť sa kontrole technickými prostriedkami, ak je takáto kontrola nariadená. Nariadiť kontrolu technickými prostriedkami možno, ak sú splnené podmienky podľa osobitného predpisu. Skúšobná doba neplynie počas výkonu nepodmieneného trestu odňatia slobody a počas výkonu väzby.

Súd po oboznámení sa so spisovým materiálom, predovšetkým s návrhom o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, hodnotením ústavu, skráteným výpisom klienta a odpisom registra trestov zistil, že u odsúdeného bola splnená formálna podmienka na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody (lehota na podanie návrhu o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody), a taktiež bola u neho splnená podmienka materiálna. Na tomto základe preto dospel k záveru, že jeho návrh je s poukazom na § 66 ods. 1 Tr. zákona dôvodný.

Z tohto ustanovenia vyplýva, že predpokladom podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody je kumulatívne splnenie troch podmienok, a to tých, že odsúdený vykonal už potrebnú časť z výmery uloženého a nariadeného trestu odňatia slobody, vo výkone trestu plnením svojich povinností a správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, t. j. že neexistuje pre spoločnosť príliš veľké riziko jeho recidívy. Citované ustanovenie vyjadruje predovšetkým požiadavku pozitívnej prognózy budúceho správania sa odsúdeného, ktorá je nevyhnutným predpokladom pre podmienené prepustenie a musí pritom vyplývať zo zhodnotenia polepšenia odsúdeného, pričom očakávanie, že odsúdený po podmienenom prepustení povedie riadny život, musí byť dôvodné a založené na všestrannom zhodnotení jeho osobnosti, doterajšieho pôsobenia výkonu trestu, možnosti jeho nápravy a osobných pomerov, s prihliadnutím na účel trestu. Pri rozhodovaní sa prihliadne aj na to v akom ústave vykonáva trest odňatia slobody a na povahu spáchanej trestnej činnosti.

Pokiaľ ide o splnenie prvej zákonnej (formálnej) podmienky, je pravdou, že odsúdený už vykonal potrebnú časť z výmery uloženého a nariadeného trestu odňatia slobody.

Čo sa týka druhej zákonnej (materiálnej) podmienky, že počas doterajšieho výkonu trestu preukazuje svoje polepšenie, a to schopnosťou viesť riadny život v podmienkach výkonu trestu, vrátane dodržiavania všetkých právnych noriem vzťahujúcich sa na výkon trestu odňatia slobody, tak sa v danom prípade táto podmienka tiež javila ako splnená. Hodnotenia správania odsúdeného počas výkonu trestu odňatia slobody je pozitívne.

Splnená bola aj tretia z citovaných podmienok, t. j. dôvodné očakávanie vedenia riadneho života odsúdeného na slobode a neexistencia príliš veľkého rizika jeho recidívy. Súd v tomto poukazuje aj na hodnotenie ústavu na výkon trestu, ktorý odporučil odsúdeného podmienené prepustiť.

Súd pri hodnotení tretej podmienky prihliadol na to, že v prípade odsúdeného sa jedná o prvotrestanú osobu, ktorý svojím správaním počas výkonu trestu odňatia slobody preukázal svoje polepšenie, pričom bol osemkrát disciplinárne odmenený za dlhodobé pozitívne výsledky dosahované pri plnení pracovných povinností. Odsúdený pritom podľa hodnotenia ústavu z hľadiska komplexnosti plní stanovené ciele v programe zaobchádzania v plnom rozsahu najmä v ostatnom období. Ide o odsúdeného s bezkonfliktným, vzorným správaním, kritickým postojom k spáchanej trestnej činnosti, ako aj uvedomovaním si následkov svojho konania.

Súd sa tak vzhľadom na vyššie uvedené stotožnil so záverom hodnotenia ústavu, ktorý odporučil odsúdeného podmiennečne prepustiť. Súd len dodáva, že pri rozhodovaní o návrhu o podmiennečné prepustenie, primárne vychádza zo záverov hodnotenia ústavu, pretože najmä osoby podieľajúce sa na prevýchove odsúdeného, môžu podať objektívny obraz o stupni nápravy. V danom prípade súd nezistil iné skutočnosti, ktoré by záver hodnotenia ústavu ako aj jeho odporúčanie spochybňovali.

V zmysle § 66 ods. 2 Tr. zákona súd prihliadol na povahu spáchanej trestnej činnosti.

Ku skutočnosti, že odsúdený je vo výkone trestu pre spáchanie obzvlášť závažného zločinu súd uvádza, že uvedenú skutočnosť zákonodarca zohľadnil predovšetkým tým spôsobom, že podmienil možnosť podmiennečného prepustenia u osoby odsúdenej za takýto druh trestnej činnosti tým, že návrh môže byť touto osobou podaný až po výkone 3/4 z uloženej výmery trestu.

Je nutné prisvedčiť, že odsúdený je vo výkone trestu pre trestný čin vraždy. Ide teda o najzávažnejšiu násilnú trestnú činnosť. Na druhej strane však súd poukazuje na skutočnosť, že odsúdený nebol uznaný za vinného za dokonaný trestný čin vraždy, ale za trestný čin vraždy spáchaný v štádiu pokusu, teda k spôsobeniu samotného následku predpokladaného skutkovou podstatou daného trestného činu reálne nedošlo.

Z hodnotenia ústavu pritom súd nezistil také skutočnosti, pre ktoré by mohol mať za to, že u odsúdeného existuje taká skutočnosť či rizikový faktor, ktoré by zakladali dôvodnú obavu, že by sa v budúcnosti dopustil násilnej trestnej činnosti. Konkrétne u odsúdeného počas doby výkonu trestu nebolo zaznamenané žiadne násilné či manipulatívne správanie. Taktiež z hodnotenia ústavu nevyplývajú žiadne skutočnosti, že by v prípade odsúdeného išlo o emocionálne stabilnú osobu.

K otázke, že odsúdený aktuálne vykonáva trest odňatia slobody v strednom stupni stráženia súd uvádza, že je síce pravdou, že odsúdený vykonáva trest odňatia slobody v strednom stupni stráženia, avšak vzhľadom ku skutočnosti, že ústav odporučil súdu odsúdeného podmiennečne prepustiť, je nepochybné, že odsúdený spĺňa aj podmienky aj na preradenie do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Súd vzhľadom k týmto uvedeným skutočnostiam, ako aj vzhľadom na povahu trestného činu a vzhľadom na ústav, v ktorom odsúdený vykonáva uložený trest odňatia slobody, dospel k záveru, že u odsúdeného bola daná dostatočná záruka, že bude na slobode viesť riadny život.

Z uvedených dôvodov súd vyhovel návrhu odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, keďže odsúdený spĺňal všetky zákonom stanovené podmienky pre také rozhodnutie a súčasne určil odsúdenému skúšobnú dobu vo výmere v trvaní 5 (päť) rokov, ktorú vzhľadom na osobné pomery odsúdeného, spáchanú trestnú činnosť a ostávajúcu dobu výkonu trestu odňatia slobody, považoval za dostatočnú.

Pri rozhodovaní o žiadosti odsúdeného súd nezvažoval odsúdenému ukladanie dohľadu nad jeho správaním po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody, nakoľko, odsúdenému už bol rozhodnutiami, ktorými mu bol uložený trest, zároveň uložený ochranný dohľad v trvaní 1 roka.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť do 3 (troch) pracovných dní odo dňa jeho oznámenia prostredníctvom Okresného súdu Trenčín na Krajský súd v Trenčíne. Oznámením je jeho vyhlásenie

v prítomnosti toho, komu treba uznesenie doručiť. Ak sa uznesenie vyhlásilo v neprítomnosti takejto osoby, oznámením je až doručenie uznesenia. Sťažnosť má odkladný účinok.